

Parlamentul României
Senat

PROIECT

HOTĂRÂRE

referitoare la Cartea Albă privind opțiunile de consolidare a sprijinului pentru cercetarea și dezvoltarea care implică tehnologii cu potențial de dublă utilizare
COM(2024) 27 final

În temeiul dispozițiilor art. 67 și art. 148 alin. (2) și alin. (3) din Constituția României, republicată, precum și ale *Protocolului (nr. 1) privind rolul parlamentelor naționale în Uniunea Europeană*, anexat Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007, ratificat prin Legea nr. 13/2008,

În baza raportului Comisiei pentru Afaceri Europene nr. LXII/150/14.05.2024,

Senatul adoptă prezenta hotărâre.

Art.1. - **Senatul României**

(1) constată:

- a) că în anul 2022, Comisia a recunoscut că trebuie efectuată o analiză a deficiențelor în ceea ce privește identificarea programelor de finanțare a activităților de cercetare-dezvoltare pentru tehnologii cu dublă utilizare.
- b) de comun acord cu Ministerul Apărării Naționale, că:
  - i) aceste demersuri, la nivel european, au fost continuate prin stabilirea în cadrul Fondului European de Apărare (FEA) a schemei UE de inovare în domeniul apărării (EUDIS), în cadrul acesteia obiectivul Comisiei fiind de a genera până în 2027 o investiție de până la 2 miliarde euro. Inovarea în domeniul apărării reprezintă un factor-cheie în asigurarea capabilităților de dezvoltare și creează o serie de avantaje în vederea reducerii dependențelor asigurând competitivitatea și sinergia între domeniul civil și cel militar. Stabilirea acestei scheme de inovare în cadrul FEA va stimula statele membre să depună proiecte de cercetare-dezvoltare în domeniul apărării, inclusiv în domeniul cercetării-inovării tehnologiilor cu dublă utilizare. În ceea ce privește accesarea fondurilor prin FEA, obiectivul principal vizat constă în încurajarea cooperării entităților din industrie și cercetare din statele membre ale UE, accesarea fondurilor fiind condiționată de proiecte în care sunt implicați cel puțin trei actori din trei state membre ale UE. În privința bugetului alocat FEA, pachetul financiar pentru execuția fondului în perioada 1 ianuarie 2021 - 31 decembrie 2027 este de 7,9 miliarde euro, pentru acțiunile (proiectele) de cercetare pentru tehnologii de inovare și pentru dezvoltare;

- ii) România, prin entitatea Lasting Software, este coordonatoare/lider de consorțiu pentru un proiect DEFEND 5G, alături de entități din Germania, Irlanda, Belgia, Italia, Finlanda și Țările de Jos.

(2) consideră:

- a) în conformitate cu Ministerul Afacerilor Externe, că optimizarea sinergiilor între sectorul civil și cel al apărării poate aduce beneficii industriei europene și poate accelera adoptarea rezultatelor cercetării și inovării în economie;
- b) în convergență cu Ministerul Apărării Naționale, că:
  - i) în complementaritate cu Cartea albă, Strategia industrială europeană în domeniul apărării își propune o serie de măsuri pe termen scurt și mediu pentru: creșterea rezilienței Bazei Industriale și Tehnologice de Apărare Europeană (EDTIB), creșterea producției, identificarea stimulentele financiare necesare și crearea unei culturi de securitate și cooperare cu partenerii/terții;
  - ii) este în interesul României ca dezvoltarea EDTIB să se realizeze în mod echilibrat la nivelul întregii Uniuni, iar utilizarea noilor instrumente financiare ale UE, precum Actul privind consolidarea industriei europene de apărare prin achiziții publice în comun (EDIRPA), Actul privind sprijinirea producției de muniții (ASAP) sau viitorul Program de investiții în apărarea europeană (EDIP) să ne permită dezvoltarea unei industrii de apărare competitive pe termen mediu și lung;
  - iii) lansarea unui program european de investiții pe termen mediu și lung în domeniul apărării (EDIP) poate stabili condițiile pentru constituirea de către statele membre a unor consorții europene de capabilități de apărare (EDCC), în cadrul cărora statele membre ale UE vor achiziționa în comun capabilități de apărare care sunt dezvoltate în colaborare.

(3) subliniază:

- a) pe aceeași linie cu Ministerul Afacerilor Externe, că în contextul dimensiunii „promovare” a Strategiei europene pentru securitate economică, UE urmărește să mențină un avantaj competitiv în ceea ce privește tehnologiile critice și emergente relevante pentru tranziția verde și cea digitală, inclusiv printr-o mai bună utilizare și exploatare a rezultatelor proiectelor de C&D, finanțate de UE, fie în domeniul civil, fie în domeniul apărării;
- b) în congruență cu Comisia pentru apărare, ordine publică și siguranță națională a Senatului României, că eforturile UE de promovare a potențării reciproce între sectorul civil și cel al apărării ar trebui întreprinse, însă ținând seama, în același timp, de caracteristicile lor distinctive.

Art. 2.- Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Această hotărâre a fost adoptată de Senat în ședința din ... mai 2024, cu respectarea prevederilor art. 76 alin(2) din Constituția României, republicată.

**Președintele Senatului
Nicolae-Ionel CIUCĂ**

București, ... mai 2024

Nr. ....

XXXVII/1127/HO AS 2024

Comisia pentru Afaceri Europene

RAPORT

la

Cartea Albă privind opțiunile de consolidare a sprijinului pentru cercetarea și dezvoltarea care implică tehnologii cu potențial de dublă utilizare

COM (2024) 27 final

Comisia pentru afaceri europene a fost sesizată, în temeiul Protocolului nr. 1, anexat Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunităților Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007, ratificat prin Legea 13/2008, în vederea examinării Cărții Albe privind opțiunile de consolidare a sprijinului pentru cercetarea și dezvoltarea care implică tehnologii cu potențial de dublă utilizare, COM (2024) 27 final.

Comisia a dezbătut prezenta comunicare în ședința din data de 29 aprilie 2024, care s-a desfășurat în format hibrid, în conformitate cu articolul 137 din Regulamentul Senatului, cu modificările și completările ulterioare.

În vederea examinării comunicării, au fost analizate Fișa de sinteză a Serviciului pentru afaceri europene și Notele Ministerului Afacerilor Externe, Ministerului Apărării Naționale și Ministerului Finanțelor.

La dezbateri a participat reprezentantul Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării.

Comisia pentru știință, inovare și tehnologie, Comisia pentru buget, finanțe, activitate bancară și piață de capital și Comisia pentru apărare, ordine publică și siguranță națională nu au avut obiecții pe textul proiectului fără caracter legislativ.

Descrierea comunicării

Cartea albă își propune să lanseze o consultare publică privind sprijinul pentru cercetare și dezvoltare (C&D) la nivelul UE care implică tehnologii cu potențial de dublă utilizare. Documentul contribuie la dimensiunea „promovare” a Strategiei europene pentru securitate economică, care vizează menținerea unui avantaj concurențial în ceea ce privește tehnologiile critice și emergente cu potențial de a fi utilizate atât în scopuri civile, cât și de apărare.

Obiectivul general al cărții albe este de a explora opțiunile de îmbunătățire a integrării și a potențării reciproce a tehnologiilor civile și de apărare în industria europeană. Acest deziderat se va realiza prin urmărirea unei mai bune utilizări și exploatari a rezultatelor proiectelor.

Cartea albă analizează actualele programe de finanțare relevante ale UE în fața provocărilor geopolitice existente și emergente și evaluează dacă acest sprijin este adecvat pentru tehnologiile cu potențial de dublă utilizare.

Aceasta prezintă trei opțiuni pentru calea de urmat: (1) continuarea activității pe baza structurii actuale; (2) eliminarea accentului exclusiv pe aplicațiile civile în anumite părți ale programului succesor al programului Orizont Europa; (3) crearea unui instrument dedicat, cu un accent specific pe C&D care vizează produse cu potențial de dublă utilizare. Opțiunile 2 și 3 se exclud reciproc.

Deși programul specific Orizont Europa poate sprijini activitățile de C&D, cu accent exclusiv pe aplicațiile civile, rezultatele pot avea un potențial de dublă utilizare, în domenii precum cel digital, securității cibernetice, energiei, mobilității, sănătății, materialelor și spațiului și pentru aplicații în domeniul apărării.

Fondul European de Apărare (FEA) oferă finanțare pentru proiecte colaborative de cercetare și dezvoltare în domeniul apărării. Rezultatele proiectelor sunt adesea supuse controlului exporturilor și clasificării informațiilor. Deși se axează exclusiv pe apărare, proiectele sprijinite de FEA pot avea aplicații civile relevante (prin urmare, o dimensiune cu dublă utilizare).

Proiectele finanțate de FEA, precum și proiectele din domeniul securității civile sau al cercetării spațiale din cadrul programului specific Orizont Europa includ informații parțial clasificate și au condiții de eligibilitate specifice bazate pe securitate la nivelul entităților și reguli pentru a evita scurgerile de tehnologie.

În urma examinării, membrii comisiei:

- **Constată că:**

- în anul 2022, Comisia a recunoscut că trebuie efectuată o analiză a deficiențelor în ceea ce privește identificarea programelor de finanțare a

- activităților de cercetare-dezvoltare pentru tehnologii cu dublă utilizare;
- de comun acord cu Ministerul Apărării Naționale, că:
    - ✓ aceste demersuri, la nivel european, au fost continuate prin stabilirea în cadrul Fondului European de Apărare (FEA) a schemei UE de inovare în domeniul apărării (EUDIS), în cadrul acesteia obiectivul Comisiei fiind de a genera până în 2027 o investiție de până la 2 miliarde euro. Inovarea în domeniul apărării reprezintă un factor-cheie în asigurarea capabilităților de dezvoltare și creează o serie de avantaje în vederea reducerii dependențelor asigurând competitivitatea și sinergia între domeniul civil și cel militar. Stabilirea acestei scheme de inovare în cadrul FEA va stimula statele membre să depună proiecte de cercetare-dezvoltare în domeniul apărării, inclusiv în domeniul cercetării-inovării tehnologiilor cu dublă utilizare. În ceea ce privește accesarea fondurilor prin FEA, obiectivul principal vizat constă în încurajarea cooperării entităților din industrie și cercetare din statele membre ale UE, accesarea fondurilor fiind condiționată de proiecte în care sunt implicați cel puțin trei actori din trei state membre ale UE. În privința bugetului alocat FEA, pachetul financiar pentru execuția fondului în perioada 1 ianuarie 2021 - 31 decembrie 2027 este de 7,9 miliarde euro, pentru acțiunile (proiectele) de cercetare pentru tehnologii de inovare și pentru dezvoltare.
    - ✓ România, prin entitatea Lasting Software, este coordonatoare/lider de consorțiu pentru un proiect DEFEND 5G, alături de entități din Germania, Irlanda, Belgia, Italia, Finlanda și Țările de Jos.
  - **Consideră:**
    - în conformitate cu Ministerul Afacerilor Externe, că optimizarea sinergiilor între sectorul civil și cel al apărării poate aduce beneficii industriei europene și poate accelera adoptarea rezultatelor cercetării și inovării în economie;
    - în convergență cu Ministerul Apărării Naționale, că:
      - ✓ în complementaritate cu Cartea albă, Strategia industrială europeană în domeniul apărării își propune o serie de măsuri pe termen scurt și mediu pentru: creșterea rezilienței Bazei Industriale și Tehnologice de Apărare Europeană (EDTIB), creșterea producției, identificarea stimulentei financiare necesare și crearea unei culturi de securitate și cooperare cu partenerii/terții;
      - ✓ este în interesul României ca dezvoltarea EDTIB să se realizeze în mod echilibrat la nivelul întregii Uniuni, iar utilizarea noilor instrumente financiare ale UE, precum Actul privind consolidarea industriei europene

de apărare prin achiziții publice în comun (EDIRPA), Actul privind sprijinirea producției de muniții (ASAP) sau viitorul Program de investiții în apărarea europeană (EDIP) să ne permită dezvoltarea unei industrii de apărare competitive pe termen mediu și lung;

- ✓ lansarea unui program european de investiții pe termen mediu și lung în domeniul apărării (EDIP) poate stabili condițiile pentru constituirea de către statele membre a unor consorții europene de capacități de apărare (EDCC), în cadrul cărora statele membre ale UE vor achiziționa în comun capacități de apărare care sunt dezvoltate în colaborare.

• **Subliniază:**

- pe aceeași linie cu Ministerul Afacerilor Externe, că în contextul dimensiunii „promovare” a Strategiei europene pentru securitate economică, UE urmărește să mențină un avantaj competitiv în ceea ce privește tehnologiile critice și emergente relevante pentru tranziția verde și cea digitală, inclusiv printr-o mai bună utilizare și exploatare a rezultatelor proiectelor de C&D, finanțate de UE, fie în domeniul civil, fie în domeniul apărării;
- în congruență cu Comisia pentru apărare, ordine publică și siguranță națională a Senatului României, că eforturile UE de promovare a potențării reciproce între sectorul civil și cel al apărării ar trebui întreprinse, însă ținând seama, în același timp, de caracteristicile lor distinctive.

În urma dezbaterii, membrii Comisiei pentru afaceri europene au hotărât, cu unanimitatea voturilor membrilor prezenți, formularea unui **Raport la COM (2024) 27 final**.

Comisia pentru afaceri europene supune Plenului Senatului spre dezbateră și adoptare proiectul de hotărâre privind adoptarea prezentului Raport de admitere, în conformitate cu art. 34 din Anexa la Regulamentul Senatului aprobat prin Hotărârea Senatului nr. 28/2005, cu modificările și completările ulterioare.

PREȘEDINȚIE
Senatul României

SECRETAR
Senator Viorel Pufu